

Handy second hand

-Ettkreativ arbete med fokus på second hand mode och hållbarhet.

Medina Kekic

Examensarbete för Bachelor in Beauty and Cosmetics, Beauty Care (UAS)degree

Utbildning för Beauty and Cosmetics

Vasa 2024

EXAMENSARBETE

Författare: Medina Kekic

Utbildning och ort: Beauty and Cosmetics, Vasa

Handledare: Jaana Ylimartimo - Nybäck, Johanna Nykamb

Titel: Handy Secondhand- Ett kreativt arbete med fokus på second handmode och hållbarhet.

Datum: Hösten 2024 Sidantal 38 Bilagor 0

Abstrakt

Syftet med examensarbetet "Handy Second Hand" är att undersöka hur second hand-mode kan främja hållbar konsumtion och minska modeindustrins miljöpåverkan. Genom att återanvända kläder och material kan behovet av nyproduktion minskas, vilket bidrar till lägre resursanvändning och mindre avfall. Arbetet fokuserar särskilt på att designa klänningar med återvunna textilier och belyser de miljömässiga fördelarna med att använda material som redan finns, i stället för att använda nya råvaror. Resultatet visar att second hand-kläder är ett effektivt alternativ till nyproduktion. Genom att återanvända kläder och textilier minskar både vattenförbrukning och kemikalieutsläpp, som annars är stora problem vid nyproduktion av kläder. Dessutom minskar skapandet av klänningar av återvunna material växthusgasutsläppen, vilket är en viktig faktor i kampen mot klimatförändringar. Genom att hålla kläder i cirkulation längre minskar även textilavfallet.

Språk: svenska

Nyckelord: second hand, hållbart mode, textilproduktion, återanvända, textilavfall.

BACHELOR'S THESIS

Author: Medina Kekic

Degree Programme: Beauty and Cosmetics ,Vasa

Supervisor(s): Jaana Ylimartimo-Nybäck, Johanna Nykamb

Title: Handy Secondhand-A creative study focused on second-hand fashion and sustainability

Date Autumn 2024 Number of pages 38 Appendices 0

Abstract

The aim of the thesis "Handy Second Hand" is to explore how second-hand fashion can promote sustainable consumption and reduce the environmental impact of the fashion industry. The work focuses on reusing materials and highlighting the environmental benefits of designing dresses from such materials. The results show that second-hand fashion is an effective alternative to new production, which reduces waste and resource use. By reusing clothes, the need for new raw materials decreases, leading to lower water consumption and reduced chemical emissions. Additionally, creating dresses from recycled materials minimizes negative environmental impacts and lowers greenhouse gas emissions, while also helping to reduce textile waste by keeping garments in circulation longer.

Language: Swedish

Key words: Second hand, sustainable, textile production, textile waste

Table of Contents

1	Inledning.....	1
2	Syfte och problemprecisering.....	2
3	Teoretisk grund	3
3.1	Modeindustri	3
3.2	Tillverkning av textil, textilavfall och dess påverkan på miljön	4
3.3	Konsumenter	6
3.4	Hållbar utveckling inom modeindustri och cirkulär ekonomi.....	7
3.5	Second Hand mode	9
3.5.1	Intresse för second hand-kläder.....	10
3.5.2	Fakta om försäljning av återanvända kläder	11
4	Tidigare forskning.....	12
5	Metoder	16
5.1	Dokumentstudier.....	16
5.2	Styling med kläder och smink.....	16
5.3	Fotografering.....	17
5.4	Bildanalys	18
5.5	Praktisk genomförande	19
6	Resultatredovisning och tolkning.....	24
6.1	Dark Grace	Error! Bookmark not defined.
6.2	Blush dream	28
6.3	White fire	30
7	Konklusion av resultatet.....	32
8	Kritisk granskning.....	34
9	Diskussion.....	36

Källförteckning och bildreferenser

1 Inledning

Kreativitet kan verkligen blomma när vi återanvänder material. Varje second-hand-plagg har sin egen historia och ger oss möjlighet att skapa något unikt. Modevärlden är ständigt i förändring, och nya trender dyker upp varje säsong. Det kan vara lätt att bli lockad av nyproduktion och känna ett behov av att följa det senaste modet. Men genom att återanvända kläder och material, både för att skapa nya plagg och för att ge befintliga kläder nytt liv, kan man minska vår påverkan på miljön och samtidigt skapa något unikt och personligt.

Modeindustrin har länge varit en av de största miljöförorenarna, med hög energiförbrukning, stora utsläpp och ett stort behov av naturresurser. Klädkonsumtionen har ökat dramatiskt de senaste decennierna, och idag köper man fler kläder än någonsin tidigare. Detta leder till ett ökande problem med textilavfall och en överproduktion av kläder som ofta slutar på soptippar eller i förbränningsanläggningar. Eftersom de flesta av de kläder som köpes produceras med hjälp av råvaror och processer som belastar miljön, blir det allt viktigare att hitta hållbara alternativ och tänka på långsiktig konsumtion. Ett sätt att göra detta är att vända oss till second hand-kläder.

För att underlätta min kreativa process och få nya idéer har jag använt mig av öppna AI-verktyg som inspirationskälla och stöd under arbetets gång. Genom att använda AI har jag fått hjälp med att strukturera och förbättra min text, samtidigt som jag har kunnat reflektera kring olika hållbarhetsaspekter i modeindustrin. AI har också gett mig möjligheten att snabbt få feedback på mina idéer och förbättra grammatiken, vilket har gjort det lättare att hålla fokus på det kreativa och det övergripande syftet med arbetet. Jag har valt att använda engelska termer i arbetet, eftersom de är vanliga inom modebranschen och kan ge en mer internationell och professionell känsla åt mitt examensarbete.

Jag kommer att skapa tre klänningar av återvunna material, inspirerade av märkeskläder, för att visa att vi kan skapa vackra och funktionella plagg utan att behöva köpa nytt. Genom att använda tyger och material som jag funnit i second hand-butiker, vill jag visa att vi inte behöver gå till butiker för att köpa nya kläder varje gång vi vill uppdatera vår garderob. I stället kan vi hitta skatter bland gamla kläder och ge dem nytt liv. Jag ska skapa en inspirationsbok och den hittas i kapitel 7. Inspirations boken kommer att inspirera läsarna till som är intresserade i second hand kläder.

"Handy Second Hand" handlar om att se potentialen i det gamla och skapa något nytt och fantastiskt. Jag hoppas att detta examensarbete ska inspirera till en förändrad syn på mode och konsumtion. Genom att återanvända kläder och material kan man inte bara minska ekologiska fotavtryck, utan också bidra till en mer hållbar och cirkulär ekonomi. I stället för att slänga gamla kläder, kan vi genom kreativitet och medvetna val bidra till att skapa en mer hållbar framtid. Genom att ge återanvända kläder nytt liv visar vi att mode inte behöver vara kortvarigt och slit-och-släng, utan att det går att vara både kreativ och hållbar. Jag hoppas att detta examensarbete inte bara ska inspirera till kreativitet, utan också uppmuntra till mer medvetna konsumtionsval som gynnar både oss själva och vår planet.

2 Syfte och problemprecisering

Syftet med detta examensarbete, "Handy Second Hand", är att utforska hur second hand-mode kan främja hållbar konsumtion och bidra till att minska modeindustrins negativa påverkan på miljön. Genom dokumentstudier fokuserar arbetet på de miljömässiga fördelarna med att använda återanvända material, särskilt i skapandet av klänningar. Genom att designa tre unika klänningar av återvunnet material strävar detta projekt efter att visa på praktiska och kreativa sätt att integrera hållbarhet inom modevärlden. Målet är att inspirera till en mer medveten och ansvarsfull konsumtion, samt att uppmuntra en förändrad syn på mode och dess påverkan på planeten. Respondenten hoppas kunna väcka intresset hos andra, såsom branschfolk, blivande estenomer, och andra som är intresserade av second hand-mode och hållbarhet.

Respondenten söker svar på följande frågor:

1. Hur bidrar second hand till hållbar konsumtion och minskad miljöpåverkan?
2. Vilka är de största miljömässiga fördelarna med att skapa klänningar av återanvänt material i stället för nya tyger?

3 Teoretisk grund

I teoretisk grund vill respondenten undersöka de fakta om ämnet som hon har valt att skriva om. Respondenten vill få en tydlig bild av hur modeindustrin påverkar planeten och miljön. Läsaren kommer att få en inblick i ämnena för att förstå slutresultatet av denna studie. Genom att granska dessa frågor syftar respondenten till att klargöra den komplexa relationen mellan mode och miljö och att belysa vikten av hållbarhet inom modebranschen.

3.1 Modeindustri

Enlig miljöorganisationen Stand Earth är modeindustrin fortfarande en av de största förorenarna av miljön. Modeindustrin står för 5–8 % av alla utsläp varje år . Även om dessa siffror sjönk under pandemin har de stigit igen 2021 (Stand Earth,2021). Experter tror att om detta fortsätter kommer det snart att överskrida gränsen på 1,5 grader av global uppvärmning. Om temperaturen ökar mer än så kommer skadliga konsekvenser att bli oundvikliga (Stengg,2001).

Fashion Industry Charter on Climate Change har över 100 underskrifter från många globala varumärken som lovar att jobba för en mer miljövänlig produktion (Steele, 2019). Många företag är dock långsamma med att nå dessa mål. Även om många har börjat göra förändringar, är det få som visar tydliga resultat. Fossila bränslen och kol minskar som huvudsakliga energikällor. Under de senaste åren har konsumenterna också blivit mer miljömedvetna. Ett exempel är den stora ökningen av försäljning och köp av återanvända kläder (Global Fashion Industry Statistics,2021).

Den globala modeindustrin är en verksamhet värd flera biljoner dollar, med en marknadsstorlek som förväntas nå 3,3 biljoner dollar år 2030. Bara i USA stöder modebranschen cirka 1,8 miljoner jobb. Med dessa siffror är det inte konstigt att den globala klädproduktionen är den tredje största tillverkningsindustrin i världen, efter fordons- och teknikindustrin. Den genomsnittliga personen använder bara 20 % av sina kläder 80 % av tiden. Den moderna shoppingmodellen, som bygger på snabb produktion och billiga kläder, uppmuntrar till överdriven konsumtion, eftersom människor dras till lågprisvaror. För konsumenterna är det ofta enklare och billigare att köpa billiga kläder med kort livslängd, i stället för att investera i högkvalitativa plagg som snabbt kan tappa sin popularitet. Trots att många har stora garderober, visar studier att de flesta människor ofta bär samma kläder om

och om igen, medan minst 50 % av deras kläder förblir oanvända (State of Fashion report, 2017–2023).

3.2 Tillverkning av textil, textilavfall och dess påverkan på miljön

För produktion av textilier behövs stora mängder vatten, men också mark för odling av bomull och andra fibrer. Den globala textil och konfektionsindustrin förbrukade uppskattningsvis 79 miljarder kubikmeter vatten 2015, medan den totala förbrukningen i hela EU:s ekonomi 2017 var 266 miljarder kubikmeter. Textilsektorn är den tredje största källan till vattenförstöring och markanvändning 2020, då det i genomsnitt behövdes nio kubikmeter vatten, 400 kvadratmeter mark och 391 kg råvaror för att tillverka kläder och skor per EU-medborgare. Bara bomull, som viktig råvara för modeindustrin kräver mellan 7000 och 29 000 liter vatten per kilo producerad bomull. Denna förbrukning förvärras av det extra vatten som används i textiltillverkningsprocessen som kan använda 100–150 liter vatten per kilogram tyg (Sustainable Campus, 2020).

För tillverkning av en bomulls-T-shirt beräknas det behövas 2 700 liter dricksvatten, den mängd som en person dricker på nästan tre år. Textilavfall hamnar på deponier, medan återvinningsgraden är låg. Sättet att hantera oönskade kläder har också förändrats, plagg doneras inte utan slängs (Naturskyddsföreningen, 2017).

Mindre än hälften av använda kläder samlas in för återanvändning eller återvinning, varav endast en procent återvinns till nya kläder, delvis eftersom tekniken för att återvinna kläder till obehandlade fibrer först nyligen har börjat utvecklas (Swedish Chemical Agency, 2014).

Mellan år 2000 och år 2015 fördubblades klädproduktionen, medan den genomsnittliga klädproduktionen har fördubblats samtidigt som den genomsnittliga användningen av plagg har minskat. Européerna konsumerar nästan 26 kg per år och slänger cirka 11 kg textilier. Återanvända kläder kan exporteras utanför EU, men förbränns eller slängs oftast (87 procent) på soptippar (Europäische Kommission, 2018).

Fast fashion är den främsta orsaken till den ökade konsumtionen, som delvis drivs av både sociala nätverk och en bransch som presenterar modetrender för fler konsumenter och snabbare än tidigare (Smith 2021).

Nästan 90 procent av Europas textilavfall förbränns eller deponeras, trots att det kan och bör återvinnas. Textilier står för cirka 4 % av innehållet i soptunnan. Cirka 50 % av de textilier som slängs är lämpliga för återvinning, men endast små mängder återanvänds eller återvinns. Förutom hushåll genereras textilavfall även inom fiberindustrin, klädproduktion, försäljning, det faktum att européer konsumerar nästan 26 kg per år och slänger cirka 11 kg textilier (medan uppskattningar för amerikanska invånare talar om 37 kg), medan 87 procent av textilavfallet förbränns eller slängs på deponier, gör det tydligt att textilindustrin lämnar ett betydande miljöavtryck (Eu parlamentet,2018).Den globala textil- och klädindustrin förbrukade 79 miljarder kubikmeter vatten 2015 och står för 20 procent av de globala föroreningarna av rent vatten och 10 procent av de globala utsläppen av växthusgaser (Sustainable Campus ,2020). (Europeiska miljöbyrå,2020) visar i sin statistik en ökning av textilproduktionen med 2000 år och hur den kommer att se ut år 2045.

Modeindustrin har en betydande miljöpåverkan, till stor del på grund av metoder förknippade med fast fashion. Globalt sett hamnar 85% av textil på deponier och en betydande del förbränns. Enlig Naturskyddsförening (2023) textilfärgning är den näst största förorenare av vatten i världen och bidrar till 20% av industriella vattenföroreningar (Milton ,2023).

Syntetiska fibrer som polyester bidrar till mikroplastföroreningar i havet, det uppskattas att 35% av mikroplast i havet kommer från tvätt av syntetiska textilier (Maiti,2024). Modeindustrin står för 1,2 miljarder ton CO2 utsläpp årligen, mer än internationella flygningar och sjöfart tillsammans, särskilt polyestertillverkning släpper ut 2–3 gånger mer CO2 än bomullsproduktion (Ecothes,2021).

Ansträngningar för att bekämpa dessa problem inkluderar främjande av hållbara tyger som ekologisk bomull, linne, hampa och implementeringen av cirkulär ekonomi såsom återvinning och återanvändning av textilier. Vissa varumärken och regering har skapat strängare lagar som kräver användning av återvunna fiber och främjar mer hållbara tillverkningsprocess. Dessutom kan konsumentåtgärder som att köpa återanvända kläder och att välja hållbart producerade plagg bidra att minska miljöpåverkan av modeindustri (Nature,2021).

För att kunna utnyttja textilåtervinningens fulla potential kommer det fram till 2030 att behövas totalt cirka 6–7 miljarder euro i investeringar, vilket kommer att behövas i hela värdekedjan såsom insamling, sortering och byggande av återvinningsfabriker. Investeringen i fiber-till-fiber-återvinning lönar sig inte bara av hållbarhetsskäl. Återvinning

kan resultera i nya råvaror som skulle möjliggöra mer modeproduktion i Europa. På så sätt skulle den här återvinningsindustrin kunna generera ännu mer värde (Janmark,2021).

EU:s avfallsdirektiv ger medlemsstaterna i uppdrag att inrätta en separat insamling av använda textilier senast år 2025. Finland hade som mål att börja samla in textilier tidigare, senast år 2023. För att uppnå detta var det viktigt att utveckla ett nätverk av lokala textilsamlare och textilsorteringsanläggningar, bygga och testa textiltvåtningsfabriken och hitta sätt att använda återvunna textilier (Zuhrarova,2021).

3.3 Konsumenter

En av de viktigaste förändringsfaktorerna i modebranschen är konsumentutbildning. När konsumenterna blir medvetna om hur deras konsumtion påverkar miljön och samhället ändrar de ofta sina shoppingvanor. Workshops, webbkurser och kampanjer blir allt populärare sätt att utbilda sig (Ekström, Ottosson, & Parment,2017).

Fast fashion har gett konsumenterna möjlighet till billiga kläder som följer aktuella trender. En sådan inställning till produktion och konsumtion får dock allvarliga konsekvenser för miljön. Från utsläpp av skadliga kemikalier till den enorma konsumtionen av vatten är modeindustrin en av de största förorenarna (Berg, A., Granskog, A., Lee, L., & Magnus, K.2020).

Det är viktigt för konsumenter att få information om klädesplagg. Mer kunskap om material och tillverkningsprocesser leder till bättre val. Tydliga etiketter på kläder hjälper till att välja hållbara alternativ och undvika miljöskadliga produkter (Lundgren och Milocco,2018). Konsumenter har blivit medvetna om och vill att modebranschen ska ta ansvar för etisk märkning av kläder och göra information mer tillgänglig och synlig vid köp av plagg. Som förslag på märkningar var ursprungsland, egen producerad, energiåtgång samt symbol för etik och barnarbete (Berg, A., Granskog, A., Lee, L., & Magnus, K., 2020).

Nya modetrender gör att många kläder slängs varje år, vilket påverkar miljön negativt. Det är viktigt att tänka på hur oönskade kläder kan bli användbara. Forskning av sociologen Sophie Woodward från University of Manchester 2021 visar att 12 procent av kläderna i kvinnors garderober aldrig används. För att minska avfallet är det bäst att donera kläder till humanitära organisationer. Det finns tekniker för att återvinna fibrer, men de används

fortfarande i liten skala. Modemärken som Adidas, H&M och Zara har börjat sälja återvunna produkter (Woodward, 2021).

Enligt Naturskyddsföreningen är det viktigt för dem som köper mycket kläder att minska sina inköp och i stället använda sina plagg längre. Det bästa är att satsa på second hand och miljömärkta kläder (Naturskyddsföreningen, 2023).

Kläder är ett sätt att uttrycka stil och speglar personlighet, smak och humör. Förutom att skydda mot väder som kyla, sol och regn, handlar kläder också om bekvämlighet. Trender och socialt tryck påverkar ofta köpbeslut; många vill följa det som är populärt. Socialt tryck kan leda till att människor köper kläder för att passa in eller imponera på andra. Att handla kläder kan ge känslor av tillfredsställelse och ökat självförtroende. Kvalitet och komfort spelar också en roll, eftersom människor ofta väljer kläder baserat på material och utförande. Kvalitetskläder håller längre och ger en bättre upplevelse (Jarov,2018).

Fler och fler köper kläder på nätet. Enligt en undersökning handlar 69,7 % av Europas befolkning kläder online. Detta visar att nätshopping blir alltmer populärt. Många uppskattar bekvämligheten och det breda utbudet som erbjuds (Jungvirth,2024).

3.4 Hållbar utveckling inom modeindustri och cirkulär ekonomi

Begreppet "hållbar utveckling" (på engelska "sustainable development") introducerades av den amerikanske miljövetaren och författaren Lester R. Brown år 1981. Han lyfte fram vikten av att balansera ekonomisk tillväxt med miljöskydd för att säkerställa en hållbar framtid. Begreppet har sedan dess blivit centralt i diskussioner om miljö och samhällsutveckling (Brown,1981).

Under de senaste åren har hållbara material och produktion blivit det dominerande temat i modevärlden. Intresset för sådana produkter växer runt om i världen, bland annat inom e-handel. Varumärken som specialiserar sig på hållbart mode får mer och mer uppmärksamhet. Hållbara material som ekologisk bomull, linne, hampa, och återvunnen polyester anses vara mer miljövänliga och naturliga. Pandemin har gett konsumenterna tid att ompröva sina prioriteringar, och en av dem är modeindustrins påverkan på planeten. Modehuset GLAMI kommer med en analys som visar att trots ekonomisk osäkerhet under pandemin anser 49 % av e-handelscheferna i modebranschen att hållbarhet är en viktig trend som är på uppgång (GLAMI ,2020).

Enligt Europaparlamentets resolution 2023 har EU lagt fram en plan för att inleda förändring inom ramen för den europeiska gröna given. EU strategi för hållbara och cirkulära textilier syftar till att alla textilier på EU-marknaden senast 2030 ska vara hållbara, återanvändbara, reparerbara och återvinningsbara. Textilierna ska tillverkas så mycket som möjligt av återvunna fibrer och får inte innehålla farliga kemikalier. Målet är att "ta fast fashion ur modet" och säkerställa att konsumenter kan dra nytta av högkvalitativa och prisvärda textilier under längre tid. För att hantera textilavfall kommer reglerna om obligatoriskt utökat producentansvar att kräva att producenterna tar ett större ansvar för det avfall som genereras (Europaparlamentet, 2023).

Sveriges ambassadör Ben-David, betonade vikten av Sveriges stöd till initiativ som är strategiskt viktiga för framtiden, som hållbarhet och anständiga arbetsvillkor, och lyfte fram exempel på hållbart mode och företagens sociala ansvar (Ben-David,2023).

Den cirkulära ekonomin (CE) som ett system där produktion, handel och konsumtion utformas för att minimera utnyttjandet av resurser som fossila bränslen, råvaror, vatten och mark, samt att minska miljöföroreningar. Målet är att minska påverkan på miljön och människors hälsa. CE fungerar som ett verktyg för att uppnå globala mål för hållbar utveckling, genom långsiktiga investeringar i resurseffektivitet och förnybara energikällor, samt att reducera växthusgasutsläpp (Kalkan,2022).

Framgångsrik implementering av cirkulära principer är företaget Patagonia, som har byggt sin affärsmodell kring hållbarhet och ansvar. Patagonia erbjuder reparationstjänster för sina produkter och uppmuntrar kunder att återanvända och återvinna kläder. Genom att sätta fokus på hållbarhet har företaget inte bara minskat sitt avfall, utan också skapat en stark lojalitet bland sina kunder (Patagonia,2023).

Modeindustrin står vid en viktig korsväg där hållbar utveckling och cirkulär ekonomi kan leda till betydande positiva förändringar. Genom att anpassa sina affärsmodeller och ta ansvar för sina produkter kan företag inom branschen minska sin miljöpåverkan och skapa en mer hållbar och etisk framtid för mode. H&M främjar cirkulär ekonomi genom sin "H&M Conscious"-linje och klädinsamlingsprogram, med åtaganden om att använda mer hållbara material och samla in använda kläder för återvinning. Trots kritik av sin affärsmodell och den mängd kläder som produceras visar H&Ms insatser att även stora fast fashion-företag kan göra framsteg mot hållbarhet (H&M, 2023).

3.5 Second Hand mode

Det mest attraktiva segmentet av återanvända varor erbjuder en unik möjlighet att hitta plagg som skiljer sig från vanligt mode. Lyst rapporterade att sökningar efter "vintage" och "återanvända" produkter ökade med 42 % året 2021. Många kända modemärken blir alltmer nostalgiska; till exempel har Versace i sin senaste kollektion omarbetade arkivtryck och silhuetter, medan Fendi återutgivit en baguetteväska från 1990-talet. Under flera år har stilledare och kändisar visat upp sina modekunskaper genom att bära ikoniska vintageplagg från designers som Thierry Mugler, Azzedine Alaïa, Jean Paul Gaultier och Versace. År 2018 uppgick försäljningen av återanvända lyxvaror till 22 miljarder euro, enligt data från Bain & Company, ett av världens ledande konsultföretag (Lyst,2022).

Försäljningen av återanvända lyxvaror förväntas nå ett årligt värde på 51 miljarder dollar år 2023, vilket gör att den sannolikt kommer att överträffa snabbmode år 2028. En närmare granskning av konsumentgenerationen visar att Generation Z är de mest aktiva, med 54 % av dem som handlar med återanvända varor enligt BCG-Altgamma-rapporten År 2018. (Global data,2023).

Loppmarknader och fysiska second hand-butiker har tidigare främst används för köp och försäljning, men att näthandeln med återanvända produkter har blomstrat, särskilt sedan början av Corona-pandemin 2020. Onlineplattformar som eBay och Vinted erbjuder säljare möjligheten att sälja begagnade föremål. Enligt Vogue var 2020 ett svårt år för kläder – åtminstone för nya kläder. Modeutgifterna rasade med rekordhöga 79 % i april, i början av pandemin, och de som arbetade på distans hade liten anledning att köpa nya kläder i dessa osäkra tider (Schrimmer,2024).

Marknaden för återanvända kläder beräknas värderas till 43,49 miljarder USD år 2024 och nå 125,18 miljarder USD år 2034, med en förväntad tillväxttakt (CAGR) på 11,1 % under perioden. Efterfrågan på återanvända kläder drivs främst av deras högre kvalitet och kostnadseffektivitet. Under nedstängningsperioden 2020 köpte 12 miljoner personer i Storbritannien återanvända kläder, och 66 miljoner återanvända föremål har hittat ett nytt hem (Saha,2024).

Försäljningen av återanvända modeartiklar ökade snabbt under första halvåret 2020, med ett föremål som såldes var tredje sekund mellan januari och juli. Mellan mars och juni 2020 såg man en försäljningstillväxt på 30 procent jämfört med samma period 2018. Denna ökade

försäljning har bidragit till att förhindra att stora mängder kläder hamnar på soptippar eller förbränns (Eco de,2021).

Chefen för avdelningen på eBay sa i ett uttalande att nedstängningen tycks ha påskyndat övergången till ett mer hållbarhetsmedvetet samhälle. eBay bevittnade en ökning av antalet "pre-loved"-listor och försäljningar efter nedstängningen, jämfört med tidigare (Grant,2021).

3.5.1 Intresse för second hand-kläder

Genom att köpa second hand-kläder minskas automatiskt avfallet som genereras under produktionen, vilket ger nytt liv åt plagg. Endast cirka 15 % av textilierna återvinns, medan resten hamnar som avfall, på åkrar eller i vatten. Dessutom innehåller de flesta kläder giftiga kemikalier som ytterligare förorenar planeten. Genom att använda återanvända kläder minskas också behovet av att producera nya förpackningar, eftersom begagnade varor inte förpackas som nya i butikerna (Naturvårdsverket, 2023).

Det produceras stora mängder kläder som inte används tillräckligt och hamnar i soporna. Många slänger plagg som inte är utslitna, ofta för att de känner sig uttråkade. Det är viktigt att använda mer av de kläder som redan har köpts och att tänka rationellt kring inköpen. Det finns många alternativ för att hitta coola, begagnade saker, oavsett om det är i en second hand-butik, på loppmarknader eller online. Att strosa runt på second-hand eller inspireras i butiker är enkelt, och för den som vill ha bekvämlighet finns det många plattformar för återanvända produkter. Utbudet är större än någonsin, och det finns även ett ekonomiskt argument för att undvika nyköp (Leyman,2022).

Återanvända kläder, möbler och böcker är ofta mycket billigare, vilket är en av de främsta anledningarna till att man kan spara pengar genom att leva en hållbar livsstil. För priset av en ny tröja kan man vanligtvis få två eller tre klädesplagg i en second hand-butik, ofta inklusive populära märken som andra betalar mycket mer för (Schulz,2021).

Att köpa återanvända varor handlar om att ge dem ett nytt värde, något som många har glömt bort. Många har förlorat uppskattningen för det som redan finns i deras garderob, men den tiden är på väg att förändras. Att handla second hand handlar också om att se detaljerna och det unika, samtidigt som man lever mer minimalistiskt (Schulz, 2021).

Att välja att köpa återanvända produkter är bra både för plånboken och för miljön. Det sparar naturresurser och ger oss möjlighet att uttrycka personliga stilen. Detta val är både meningsfullt och ett sätt att bidra till en mer hållbar framtid (Ryde, 2021).

Att föredra återanvända produkter innebär att spara pengar, skydda miljön och dess naturresurser, och att uttrycka sin personlighet. Detta val är både roligt och en signal om den positiva förändringen mot ett mer hållbart samhälle. Även om det kan vara svårt att alltid hitta rätt storlek eller hantera lukten och skador på begagnade plagg, erbjuder second hand så många ekonomiska, ekologiska och sociala fördelar att nackdelarna ofta förblir i skuggan (Sveriges konsumenter, 2017).

Ett enkelt sätt att bidra till att bevara miljön inom modebranschen är att förlänga livslängden på varje plagg. Genom att använda kläder längre och undvika att ständigt förnya garderoben varje säsong görs en viktig insats. För barnartiklar kan använda kläder ges vidare till yngre vänner och släktingar. Att normalisera second hand-kläder som gåvor har blivit vanligt i västerländska och nordliga kulturer (Radytia,2024).

Genom att donera kläder som är i gott skick skapas medel för biståndsarbetet, och donationerna skickas även direkt som hjälp till utsatta människor. Finlands Röda Kors är en del av det internationella Röda Korset och har ett brett engagemang för att hjälpa människor i nödsituationer både inom Finland och globalt. Förutom att samla in och distribuera kläder till behövande, arbetar de med att ge stöd i form av akut hjälp vid naturkatastrofer, flyktingkriser och humanitära katastrofer. De driver också program för att stödja social integration, erbjuda psykosocialt stöd och hjälpa människor som drabbats av krig eller andra konflikter. Genom kläddonationer kan människor bidra till att förbättra livsvillkoren för dem som är mest utsatta. Finlands Röda Kors använder de medel som de får in genom försäljning av begagnade kläder för att stödja sina humanitära program, och dessa medel används för att ge både direkt hjälp och långsiktigt stöd till behövande i Finland och andra delar av världen (Röda Korset,2023).

3.5.2 Fakta om försäljning av återanvända kläder

Det globala marknadsvärdet för begagnade och återförsäljningskläder uppskattades till 177 miljarder US-dollar år 2022. Detta värde förväntas nästan fördubblas till 351 miljarder dollar mellan året 2022 och 2027 (Smith, 2022).

Kvalitet på textilier från 80- och 90-talen var högre, vilket har bidragit till ett ökat intresse för välbevarade kläder. Under det senaste decenniet har plattformar för återanvända kläder vuxit fram, vilket gör att ett klädesplagg kan ägas av flera personer under ett år (Znaor,2024).

eBay, som kom till Europa 1999, har bidragit till att göra återanvända varor mer respekterade och attraktiva. Plattformen har utvecklats från en ren konsument-till-konsument-marknad till att inkludera professionella återförsäljare av både nya och begagnade varor (Müller, 2021).

Lyxmärken som Chanel, Louis Vuitton och Gucci har ökat intresset för second hand-marknaden. Framgången för plattformar som Depop, Vestiaire Collective och Vinted, som grundades 2020, visar att denna marknad har blivit central inom mode. Vinted är nu den största internationella online-marknadsplatsen för återanvända varor, med rapporter som visar att varumärken som Louis Vuitton och Chanel är bland de mest sålda (Hajduk, 2024).

Senior director of luxury på Vinted påpekar att det finns tydliga skillnader mellan europeiska marknader, där Italien har fler säljare av begagnade kläder medan Frankrike har fler köpare. Analyser visar att Burberry är bland de mest populära varumärkena i Storbritannien, med specifika produkter som Burberry Bridle Tartan Check Bag som sticker ut på plattformen. Second hand blir mer attraktivt på grund av den ofta dåliga kvaliteten på nya kläder eller deras höga priser. Dessutom finns det en romantik i att leta efter vintagekläder, vilket ger en känsla av att återvinna något med en historia (Wickman, 2024).

4 Tidigare forskning

Respondenten sökte vetenskapliga artiklar och olika forskning på databaserna Finna, Google, och Diva. Sökorden som respondenten använde sig av var second hand, hållbart mode, textilproduktion, återanvända, textilavfall, I detta kapitel ska respondenten redogöra tidigare forskning som understöder ämnet. secondhandmode. Respondenten hittade de vetenskapliga artiklarna på Finna, Google och Diva.

Ernevi (2010) syftar på i sin magisteruppsats om second hand att klimatsmart inte alltid innebär hållbara lösningar. Konsumenterna behöver erbjudas alternativ, och för att bevara miljön är det bäst att återanvända kläder snarare än att återvinna dem. Författaren betonar vikten av att nå ut till marknaden för att göra återanvändning av kläder mer accepterat i samhället. Genom den undersökta teorin och tidigare studier kan det konstateras att second hand är ett bra alternativ för hållbar konsumtion. Shoppingupplevelsen behöver förnyas och utvecklas inom second hand-konceptet, som inte nödvändigtvis ska anpassas efter den första handelsmarknaden, utan i stället baseras på konkurrenskraftiga faktorer som den förstnämnda inte kan erbjuda. Konsumtion är i grunden en privat upplevelse, och genom

upplevelsekonsumtion skapas minnen, personliga utmaningar och ny kunskap. Kanske behövs en ny beteckning för "nya" second hand-konceptet för att eliminera negativa associationer kring återanvända kläder. Författarens slutsats lyder: "Anpassa inte individer efter second hand, anpassa second hand efter individer."

Morley (2021) syftar på vikten av att bryta cirkeln av onödiga inköp och i stället fokusera på att reparera klädesplagg som saknar något, samt att tänka mer hållbart. Enligt Morley är klädernas största fiende är modeindustrin, eftersom nya trender ofta utplånar de befintliga trenderna. Den moderna modeindustrin har en mörk sida, då den ständigt släpper nya kollektioner som påverkar konsumtionsmönster. Detta leder till att människor köper kläder som de egentligen inte behöver och glömmer bort de funktionella plagg som redan finns i garderoben. När detta mönster väl har börjat är det svårt att bryta, eftersom kläder ofta köps utan att användas. Enligt Caster är klädreparationer en växande del av modebranschen. Exempelvis finns det eleganta ateljéer, som The Restory, som specialiserar sig på att restaurera skor och väskor.

Stipcic (2020) syftar i sin artikel när människor tänker på största miljöförorenande först som kommer fram är bilarna, flygplanen, energiindustrier men man tänker aldrig på hur mycket av nya kläder blir aldrig sålda och var dom hamnar. Enligt WWF (World Wildlife Fund) för att producera 1 kg av bomull behövs 20 tusen liter vatten, så bara för en tröja behövs nästan 3000 liter vatten. Det krävs 2000 olika kemikalier var av 165 enligt EU klassificeras som farliga ämnen för hälsa och miljön. Textilavfall utgör ungefär 5% av allt avfall och är källan till mikroplastiken och andra farliga materialen. 1980 tillverkade man 30 miljon ton av kläder. Idag är siffran ungefär 109 miljon ton. År 2018 har Italien producerat 519 ton textilavfall, och har största andel av avfall i Europa. Dom andra största textilavfall producerare är Tyskland (338 tusen ton), Frankrike (238 tusen ton), Turkiet (231 tusen ton) UK (199,8 tusen ton) och Belgien (199,4 tusen ton). Positiv sida är att tex Island producerade bara 1 ton textilavfall.

Dahlblom och Fjällender (2024) syftar i artikel att för att uppnå de globala hållbarhetsmålen om hållbar konsumtion och produktion, samt Parisavtalets mål att begränsa växthusgasutsläppen, måste de resurser som tas ut användas mer effektivt. En nyckel till hållbar omställning är minskad konsumtion av nyproducerade varor och långsammare användning av produkter. Återanvändning kan vara en viktig del av lösningen. Enligt en enkät köper kvinnor oftare återanvända kläder än män. 88 % av de svarande uppgav att deras köp av second hand kläder ersatt ett nyköp.

Sundqvist och Petterson (2021) syftar på i sina magisterstudier på flera likheter i hur svenska fast fashion-företag arbetar med egna hållbarhetsmärkningar och erbjuder insamling av kläder. Studien visar bland annat vikten av att inkludera cirkulär ekonomi redan i designprocessen och att använda alternativa material. Företagen har satt upp mål för hållbarhetsarbete och strävar efter att främja hållbarhet i sitt arbetssätt. Slutsatsen är att samhället kommer att se en mer cirkulär modebransch framöver, men hur denna modell kommer att se ut är i dagsläget svårt att förutsäga.

Syftet med Bolithos (2023) artikel är att belysa den omfattande problematiken med textilavfall i Europa, där 12,6 miljoner ton produceras årligen. Största delen av detta avfall bränns, dumpas på soptippar eller exporteras. Artikeln lyfter också fram hur EU-kommissionen har introducerat system för att återanvända textilavfall, och att det finns alternativa sätt att hantera oönskat textilavfall. För att undersöka detta närmare besökte Business Planet en återvinningsanläggning i Slovenien, där gamla fisknät och mattor omvandlas till nylongarn, Econyl. Företaget som producerar Econyl nylon använder återvunnet material i stället för olja. WRÅD, en organisation som samarbetar med skolor, arbetar för att belysa de sociala och ekologiska problemen kopplade till fast fashion. De samarbetar med varumärket Candiani denim, som tillverkar biologiskt nedbrytbart denim. Artikeln avslutas med att påpeka att återvinningsteknik och hållbara material kommer att vara viktiga för framtidens mode, men att konsumenterna måste ändra sina vanor för att minska klädernas miljöpåverkan.

Syftet med Latinovics (2022) studie är att visa hur samhället hamnat i en situation där många vill köpa nya kläder, som skinnjackor, klänningar eller träningskläder, trots att man måste begränsa detta val för situationen inte tillåter dessa köp. Latinovic menar att det är viktigt att begränsa klädinköp eftersom situationen inte tillåter att köpa så mycket. Under senare tid har det pratats mycket om minimalism och besparingar, och att det egentligen inte behövs så många kläder. En utmaning är att det kan vara svårt att hitta det man söker i second hand-butiker, vilket gör att många inte tar sig tid att besöka dem. Enligt Latinovic är 95 % av second hand-kläder i bra skick. Genom att handla second hand online går det att spara både pengar och tid. För priset av en ny jacka går det att hitta fem begagnade klädesplagg. Genom att köpa second hand minskas textilavfall, gamla kläder får nytt liv och miljön skyddas.

Sammanfattningsvis:

Forskningen kring hållbarhet inom modeindustrin framhäver flera viktiga områden, särskilt behovet av att minska resursanvändning och avfall. Ernevi (2010) betonar att återanvändning

av kläder är ett mer miljövänligt alternativ än återvinning. Hon menar att det krävs en förändrad marknadsföring för att göra hållbara alternativ mer attraktiva för konsumenter och minska negativa associationer kring second hand och återanvändning. Morley (2021) diskuterar vikten av att reparera kläder i stället för att köpa nya. Hon pekar på att den ständiga lanseringen av nya trender i modeindustrin bidrar till överkonsumtion och slöseri, vilket leder till ett ökat textilavfall och miljöpåverkan.

Stipic (2020) lyfter fram att textilavfall är ett allvarligt miljöproblem som ofta förbises. Produktionen av kläder kräver stora mängder resurser, och forskning från WWF visar att tillverkningen av ett kilo bomull kan kräva upp till 20 000 liter vatten. Textilavfall utgör cirka 5 % av allt avfall och har en direkt koppling till mikroplast och andra miljöproblem. Dahlblom och Fjällender (2024) understryker att för att uppnå globala hållbarhetsmål, som Parisavtalet, måste konsumtionsmönster förändras. De visar att kvinnor är mer benägna att välja hållbara alternativ och att en förändring i konsumtionsbeteendet är på gång.

Sundqvist och Petterson (2021) undersöker hur svenska fast fashion-företag inför cirkulär ekonomi och hållbarhetsinitiativ i sina affärsmodeller. Deras forskning tyder på att företag alltmer integrerar hållbarhet i sina processer och att cirkulär ekonomi kan bli en viktig del av modebranschen framöver. Bolitho (2023) belyser EU nya initiativ för att hantera textilavfall genom innovativ återvinning och användning av avfall som råmaterial i produktionen. Detta kan bidra till att minska den negativa miljöpåverkan från modeindustrin.

Latinovic (2022) beskriver hur konsumtionstrycket i dagens samhälle leder till att många köper mer än de faktiskt behöver. Hon föreslår att en förändring i konsumtionsvanor är nödvändig för att minska överkonsumtionen. Ett steg mot detta är att konsumenter söker mer hållbara alternativ och fokuserar på långsiktiga lösningar i stället för snabba trender. Sammanfattningsvis visar forskningen att en övergripande förändring av konsumtionskulturen är avgörande för att minska modeindustrins miljöpåverkan. Genom att främja återanvändning, reparation av kläder och cirkulär ekonomi kan både individer och företag bidra till att skapa en mer hållbar framtid.

5 Metoder

Detta examensarbete bygger på datainsamlingsmetoderna, dokumentstudier, styling med smink och fotografering. Syftet med detta praktiska delen är att skapa tre stilhelheten av återanvänd material som påminner om märkeskläder. Respondenten ska se om de gamla kläderna med hjälp av tyg och allt intressant som hon hittar på second hand butiken. Bildanalys används som dataanalysmetod.

5.1 Dokumentstudier

I detta examensarbete används dokumentstudier som en central metod för att samla in och analysera relevant information. Dokumentstudier definieras som en systematisk insamling och granskning av olika typer av dokument, vilket kan inkludera skriftliga texter, rapporter och andra former av dokumentation (Creswell,2013). Denna metod ger en djupgående förståelse för det fenomen som studeras, eftersom den möjliggör en grundlig analys av befintliga data som kan belysa specifika frågor inom forskningsområdet (Bowen,2009).

Att använda dokumentstudier i kombination med andra metoder är avgörande för att skapa en mer heltäckande bild av det undersökta ämnet. Kvalitativa studier, som syftar till att förstå kontexter och fenomen, är särskilt väl lämpade för att inkludera dokumentstudier som en del av forskningsmetodologin (Flick,2018).

En dokumentstudie utgår från att forskaren analyserar befintliga data som kan förekomma i tryckt, muntlig eller bildform. Vid genomförande av dokumentstudier är det viktigt att beakta källkritik och noggrant granska de fakta som presenteras. För att bilda en objektiv uppfattning måste forskaren sätta sig in i olika synvinklar och studera materialet grundligt. Exempel på dokumentstudier kan inkludera officiella handlingar, dagböcker, protokoll, diagram och tidningsartiklar (Patel & Davidson,2003).

5.2 Styling med kläder och smink

I en värld av skönhet och självuttryck finns det ett område där kreativiteten verkligen flödar och ansikten blir dukar för gränslös fantasi. I sammanhanget av second hand-kläder och deras roll i mode och hållbarhet kan smink fungera som ett verktyg för att visuellt presentera idéer och koncept. Genom att kombinera styling tekniker med second hand-kläder och smink går det att utforska hur estetiska uttryck och kreativitet kan berika mode och personlig stil (Rich, 2020).

Styling handlar om hur kläder, skor och accessoarer kombineras för att skapa en personlig look. Inom mode är styling avgörande för att uttrycka individualitet och kreativitet. För att klä sig enligt sin kroppsform är det viktigt att välja kläder som passar kroppstypen och som känns bekväma. Enkelhet är nyckeln till en elegant stil. Genom att välja tyger av hög kvalitet, som bomull, siden, linne, kashmir eller ull, investerar man i en hållbar garderob. Kashmirkvalitet är särskilt elegant. Modeaccessoarer som pärlörhängen, sidenscarfar och handväskor av hög kvalitet ger en extra touch av elegans (Glavas,2023).

Styling och smink är två olika begrepp, men båda handlar om utseende och estetik. Styling avser att skapa och kombinera kläder, skor och accessoarer för att uppnå en viss look. Det kan vara professionellt (för arbete), avslappnat (för vardagsbruk) eller speciellt (för evenemang). Styling omfattar urvalet av färger, material, snitt och tillbehör som matchar och kompletterar varandra. Det kan vara personligt (av eget val) eller professionellt (när man arbetar med kunder som stylist (Knezevic,2024).

För att utföra professionell sminkning för bilder krävs både uppmärksamhet och skicklighet. De viktigaste stegen för makeupartister innefattar att förbereda huden genom att återfukta den med en kräm, vilket gör att produkterna fäster bättre och att sminket håller längre. Genom att applicera primer jämnas huden ut och sminket får bättre hållbarhet. Det är viktigt att välja en foundation som passar kundens hudton. Concealer används för att ljusa upp områden som under ögonen, pannan, näsan eller hakan. Konturering framhäver och formar ansiktets drag; skuggning kan smalna av eller bredda ansiktet, samt lyfta fram kindbenen eller "krympa" näsan. Nyanser av ögonskugga bör väljas utifrån kläder, ögonfärg och aktuella trender. Maskara används för att framhäva ögonens skönhet, och läppstiftets färg väljs med omsorg för att matcha garderoben och trender. Färgen på läppstiftet är en avgörande avslutning på sminkningen (Dezdek,2019).

5.3 Fotografering

Fotografering i studio en konstform som kombinerar teknisk skicklighet och kreativitet. Genom att ha exakt kontroll över ljus och bakgrund kan fotografen skapa visuella berättelser som är både estetiskt tilltalande och informativa (Freeman,2012). Helkroppsfotografier till att skapa en visuell kontext som gör det lättare för konsumenter att föreställa sig produkterna i sitt eget liv. Genom att inkludera hela kroppen kan fotograferna också framhäva klädernas

detaljer, snitt och hur de rör sig med modellen. För att skapa effektiva helkroppsbilder är det viktigt att ge modeller vägledning (Vainshtein,2019).

Det handlar inte bara om att instruera modellerna hur de ska posera; det handlar också om att skapa en bekväm och inspirerande atmosfär. Genom att uppmuntra modellerna att uttrycka sin personlighet kan fotograferna fånga autentiska och dynamiska bilder som verkligen representerar kläderna (Doheny,2023).

Studiofotografering är mångsidig och kan omfatta olika motiv, inklusive helkroppsfotografi av modeller. Denna typ av fotografi är avgörande för modebranschen, där helkroppsbilder används för att visa upp kläder och stilar i sin helhet. Helkroppsfotografi har en unik förmåga att kommunicera rörelse och proportioner, vilket är centralt för att förstå hur kläder bärs i praktiken (Freeman,2012).

5.4 Bildanalys

Bildanalys är som att lösa en gåta eller som att lägga pussel, man behöver känna efter och studera och tolka tecken för att nå förståelse. Det är viktigt att det synliggör processen mellan den som har gjort bilden och den som ser bilden. Man analyserar avsikten bakom bilden och vad bilden representerar (World Press 2017). Fotografi definieras som en teknisk bild, i motsats till målning, där objektivitet och subjektivitet i den fotografiska bilden blir viktiga. En fotografisk bild är också "informerad", vilket innebär att den är formad av både tekniska och semantiska element. Flusser (2007) förklarar att bildanalys handlar om att granska form och uttryck för att förmedla tankar och erfarenheter visuellt. Genom fotografi kan idéer om världen uttryckas på ett abstrakt sätt. I Camera Lucida diskuterar han begreppet "operatör", den person som använder kameran och förmedlar sina idéer genom bilder.

Tolkning av fotografier innebär att förstå och förklara deras betydelse, ofta genom språkliga analyser (Barthes, 2020). En viktig aspekt i bildanalys är konnotationer, de associationer och betydelser som knyts till olika delar av en bild. Dessa kan vara allmänt delade (t.ex. röda rosor som symbol för romantik och passion), kulturella (specifika för en viss grupp) eller privata (kopplade till individuella erfarenheter). Genom att använda konnotationer som ett analysverktyg kan en djupare förståelse för bilder och deras dolda betydelser uppnås (Segeholm,2023).

5.5 Praktisk genomförande

Respondenten valde att skapa tre stilhelheter, där varje look är noggrant stylad med återanvänt material. I fokus för projektet står second-hand kläder och diverse tyger och dekorationer som respondenten har hittad i olika second hand butiker. Dessa stilhelheter är designade för att efterlikna känslan av märkesklänningar, och syftet är att fotografera dem i en hemma studiomiljö för att sammanställa dem i en inspirerande bok.

I inspirationsboken är ambitionen att öka medvetenheten kring klädbranschen och att engagera läsarna i diskussionen om hållbar konsumtion av kläder. Boken är också avsedd för blivande estenomer och andra branschfolk, som ska kunna hämta inspiration och kunskap från det material som presenteras. Inspirationsboken kan hittas i kapitel 7. Respondenten vill tydligt visa hur mode kan skapas med återanvänt material, samtidigt som det bibehåller en stil och elegans som påminner om kända lyxmärken.

Inspirationen till klänningarna hämtades från Google-sökningar av bilder från designhus som Stéphane Rolland och Prada. Respondenten planerade att återskapa dessa klänningar genom att skräddarsy och sy, samt kombinera olika tyger efter specifika modeller. Under flera månaders tid samlade respondenten material från diverse second hand butiker, vilket resulterade i en variation av intressanta fynd, inklusive tyger, fjädrar, pärlor och glittrande dekorationer. De färdiga klänningarna har fått unika namn som reflekterar deras stil och inspiration.

Prada sidenklänning med volang

Respondenten har återskapat en klänning inspirerad av en svart Prada-klänning som hon tyckte var jättefin, men respondenten kunde inte hitta någon bild där den bars på catwalken. Den svarta Prada-klänningen är ärmlös och lång, gjord i svart silke med en fin volangkant (se figur 1). Jag utgick från en vanlig lång svart bomullsklänning, förkortade den och sydde dit en satinvolang längst nederkanten.

Figur 1

Prada (Vestiaire Collective, 2024)

Prada rosa klänning

I en förhandsvisning av filmen *Wicked* visades Ariana Grandes rosa klänning, vilket gav inspiration till ett eget skapande. Klänningen, som hyllar hennes karaktär Glinda the Good Witch, utstrålar en elegant och fantasifull stil som respondenten ville återskapa (se figur 2). Respondenten har återskapat klänningen av en kort bomullsklänning genom att förlänga den med tyll, där olika stycken har skurits och sydds ihop för hand. Ett satinbälte har också tillkommit, sytt av satin. Den mjuka rosa nyansen och de detaljerade tyllmomenten inspirerade respondenten till att utforska liknande material och texturer.

Figur 2

Prada (Allaire, 2024)

Stéphane Rolland couture

Inspirationen hämtades från Cheryl Coles uppenbarelse på Cannesfilmfestivalen 2012, där hon bar en klänning från Stéphane Rolland (maj 2012, se figur 3). Respondenten har rekonstruerat klänningen genom att modifiera en lång vit klänning med långa ärmarna. Fjädrar och tygbitar från en röd kavaj har sytts på för att efterlikna originalet. Ärmarna på klänningen har valts att behållas långa, och klänningen är tillverkad av en mix av bomull och elastan. Pärlor har handsytt på klänningen för att ge en elegant och detaljerad finish.

Figur 3

Stéphane Rolland couture (2012)

För att stödja skapandet av dessa klänningar kommer respondenten att göra skisser som hjälpmedel under hela processen. Skisser hittar man i videon i slutet på detta kapitel. Dessutom planerar respondenten att skapa egna smycken av gamla pärlor som har givits av vänner, vilket ytterligare förstärker det personliga uttrycket och kopplingen till hållbarhet.

De färdiga klänningarna har fått unika namn som reflekterar deras stil och inspiration. Respondenten valde att ge klänningarna unika namn som:

Illustration 1: Dark Grace, Illustration 2: Blush Dream, Illustration 3: White fire. Inför fotograferingen satte respondenten upp en liten studio i ett rum, med hjälp av en bekant som assisterade med att skapa den rätta miljön.

Modellerna spelade en viktig roll i att ge klänningarna liv och visa upp deras potential på ett vackert och realistiskt sätt. Arbetet tillsammans var en fantastisk upplevelse, där modellerna var både professionella och öppna för samarbetet. Deras engagemang och vilja att bidra gjorde att klänningarna verkligen kom till sin rätt. Modellerna var inte bara vackra, utan också ett stort stöd för att förmedla visionen och detaljerna i designen. Fotograferingen av modellerna genomfördes under en och samma dag, med noggrant planerade ankomsttider för att underlätta smink och hårstyling. Sminket och frisyren utfördes av respondenten, som anpassade dem till varje stil. Fokuset under fotograferingen låg på att fånga klänningarna på bästa möjliga sätt. Respondenten använde sina kunskaper från utbildningen för att hjälpa modellerna att posera, vilket resulterade i en dynamisk och inspirerande fotosession. Efteråt valdes de bästa bilderna ut för att ingå i inspirationsboken.

Genom hela processen har respondenten demonstrerat en stark koppling mellan kreativitet och hållbarhet, vilket understryker vikten av att tänka innovativt inom modebranschen. Respondenten ska inkludera en video som ger en djupare inblick i hela processen av klänningarna som skapades. Videon bör visa varje steg, från inspirationssökning och till design, sy process och den kreativa fotograferingen. Genom att dokumentera dessa moment kan tittarna verkligen förstå det engagemang och den kreativitet som ligger bakom varje stilhelhet. Det ger också en möjlighet att se hur återanvänt material kan omvandlas till vackert mode, och hur hållbarhet kan integreras i skapandeprocessen.

Videon från processen och slutresultatet:

463190588_8150503701743702_5210469916273442990_n (1).mp4

6 Resultatredovisning och tolkning

I det här kapitlet kommer respondenten att visa de fotografier som har valts från fotoserien, och ge en förklaring och tolkning av varje bild. Varje bild kommer att presenteras för sig, Dark Grace, Blush Dream, White fire och efter varje bild kommer respondenten att förklara vad bilden visar och hur den relaterar till teorin och tidigare forskning som är en del av studien. Genom att använda metoder som styling, smink och noggrant planerad fotografering har respondenten lyckats visa klänningar som inte bara är visuellt tilltalande utan också bär på en viktig berättelse om hållbarhet.

Redovisningen av varje bild kommer att visa hur bilderna kan förstås utifrån de teorier och begrepp som beskrivs tidigare i arbetet. Här kommer respondenten också att ta upp vad bilderna kan säga om de frågor som studien handlar om, och om det finns något särskilt som står ut i bilderna.

Varje del av redovisningar avslutas med en sammanfattning där respondenten förklarar vad bilden betyder och hur den hänger ihop med studiens mål. Sammanfattningen hjälper till att knyta ihop allt och ge en överblick över vad bilderna visar.

6.1 Dark Grace

Figur 4.Dark Grace

Genom bildanalys av "Dark Grace" kan man se att klänningen bär på flera konnotationer. I bilden (Dark Grace) se figur 4 framträder klänningens eleganta design och dess unika texturer, vilket ger en känsla av lyx och stil. Klänningen, med sin satinvolang, framkallar associationer till glamour och högklassigt mode. Enligt Barthes (2020) är konnotationer de kulturella och personliga betydelser som en bild förmedlar. I detta fall i "Dark Grace" konnoterar både stilfullhet och en medvetenhet om hållbarhet, vilket är centralt för den moderna konsumenten. Enligt Bowen (2009) huvudsyftet med att skapa "Dark Grace" se figur 4 var att demonstrera hur kläder kan designas med tanke på både stil och hållbarhet. Genom att använda second-handmaterial visar klänningen hur mode kan vara ett uttryck för personlig stil utan att belasta miljön. Second-hand kläder bidrar till hållbar konsumtion genom att minska efterfrågan på nya plagg och därigenom minska produktionen av kläder, som ofta är resurskrävande och skadliga för miljön.

Att skapa klänningar av återanvänt material som "Dark Grace" medför flera miljömässiga fördelar. Genom att använda befintliga kläder och material minskas mängden textilavfall som hamnar på soptippar (Global fashion statistics,2021). Produktionen av nya kläder kräver stora mängder vatten, energi och råmaterial. Genom att återanvända kläder sparas dessa resurser (Dahlblom, Fjällender,2024). Mindre produktion av nya kläder innebär också minskade koldioxidutsläpp, vilket bidrar till att bekämpa klimatförändringar (Ecothes,2021).

I bilderna av "Dark Grace" se figur 4 framträder klänningen i en stilren miljö som framhäver dess detaljer och design. Den eleganta silhuetten, i kombination med kreativa inslag, signalerar att hållbart mode inte behöver vara kompromissande i stil. Detta är i linje med tidigare forskning som betonar vikten av att förena stil och hållbarhet inom mode (Patel & Davidson, 2003).

Sammanfattningsvis: "Dark Grace" är ett exempel av en innovativ insyn till kläddesign med att kombinera återanvändning och kreativitet. Genom att tillämpa metoder som styling, smink och noggrant planerad fotografering, har respondenten lyckats skapa en klänning som inte bara är visuellt tilltalande utan också bär på en viktig berättelse om hållbarhet. Klänningen fungerar som en inspirationskälla för andra som vill utforska möjligheterna inom hållbar kläddesign.

6.2 Blush dream

Figur 5. Blush dream

Bilden av "Blush Dream" se figur 5 visar ett pudertrosa klänning som har omvandlats med tyll detaljer och satinbälte. Enligt (Morley, 2021) Färgen och designen ger en känsla av elegans och femininitet, vilket kan ses som en modern tolkning av klassisk romantik. Enligt Flusser (2007) kan den fotografiska bilden betraktas som en "informerad yta" som bär på betydelser. Här konnoterar de mjuka färgerna och texturerna en känsla av skönhet och drömmande stil.

Syftet med "Blush Dream" är att demonstrera att stil och hållbarhet kan samexistera. Genom att omvandla en befintlig klänning visar designern hur mode kan återskapas med omtanke för miljön. Enligt Patel och Davidson (2003) är det centralt att belysa hur skapandet av mode med återanvända material kan främja en medvetenhet kring hållbar konsumtion. Att skapa "Blush Dream" av återanvänt material har flera miljömässiga fördelar. Genom att återanvända kläder bidrar vi till att minska mängden textilavfall som hamnar på soptippar (Global fashion statistics, 2021). Återanvändning sparar viktiga resurser, inklusive vatten och energi, vilket är avgörande för att skapa en mer hållbar modeindustri (Schirmer, 2024). Genom att minimera produktionen av nya kläder bidrar detta till att reducera koldioxidutsläpp (Ecothes, 2021). Bilderna av "Blush Dream" se figur 5 framhäver klänningens eleganta design och skapar en visuell kontext som gör det möjligt för betraktaren att föreställa sig klänningen i sitt eget liv (Vainshtein, 2019). Genom att koppla detta till tidigare forskning kan vi se hur kreativa uttryck och hållbarhet går hand i hand, vilket (Glavas, 2023) också betonar. "Blush Dream" fungerar som en kommentar på modevärlden och visar att det är möjligt att skapa lyxigt mode med omtanke för miljön.

Sammanfattningsvis: "Blush Dream" representerar en innovativ och hållbar ansats inom kläddesign. Genom att använda metoder som styling, smink och noggrant planerad fotografering, har respondenten skapat en klänning som är både visuellt tilltalande och bär på en viktig berättelse om hållbarhet. Klänningen fungerar som en inspirationskälla för andra som vill utforska hållbart mode och kreativ design.

6.3 White fire

Figur 6.White fire

Bilden av "White Fire" se figur 6 visar en långärmad vit klänning, dekorerad med röda fjädrar och pärlor. Den vita färgen kan kon notera renhet och elegans, medan de röda fjädrarna tygbitar och pärlor tillför en dramatisk och livfull dimension. Enligt Barthes (2020) handlar bildanalys om att utforska de olika uttrycken i en bild och vad de representerar. I detta fall framhäver klänningens design en kombination av tradition och modernitet, vilket kan locka en bred publik. Huvudsyftet med "White Fire" är att visa hur återanvända material kan omvandlas till mode som inte bara är vackert utan också hållbart. Genom att bevara klänningens ursprungliga form och addera unika detaljer visar respondenten hur mode kan skapas med omtanke för miljön. Flick(2018) poängterar vikten av att kombinera olika metoder för att förstå hur hållbarhet kan integreras i mode, vilket återspeglas i skapandet av denna klänning. Skapandet av "White Fire" från återanvända material har flera miljömässiga fördelar. Genom att ge nytt liv åt en befintlig klänning minskas mängden textilavfall (Ernevi, 2010). Återanvändning av material hjälper till att spara vatten och energi, vilket är avgörande för att minska den miljöpåverkan som modeindustrin har (Shrimmer,2024). Genom att minimera produktionen av nya kläder bidrar detta till att sänka koldioxidutsläppen (Milton 2023).

Bilderna av "White Fire" se figur 6 framhäver klänningens unika detaljer och hjälper betraktaren att visualisera dess plats i deras liv (Vainshtein, 2019). Den dynamiska stilen, i kombination med de valda materialen, skapar en berättelse om hållbarhet och kreativitet. Segeholm (2023) nämner hur konnotationerna av en bild kan påverka hur vi tolkar dess innebörd, och i detta fall kan den röda färgen ses som en symbol för passion och styrka, vilket förstärker klänningens karaktär.

Sammanfattningsvis: "White Fire" är ett bra exempel av en kreativ och hållbar modell inom kläddesign. Genom att tillämpa metoder som styling, smink och noggrant planerad fotografering, har respondenten lyckats skapa en klänning som inte bara är visuellt slående utan också förmedlar en viktig berättelse om hållbarhet. Klänningen fungerar som en inspirationskälla för dem som vill utforska möjligheterna inom hållbart mode.

7 Konklusion av resultatet

Detta examensarbete har utforskat den komplexa relationen mellan modeindustrin och hållbarhet, med särskilt fokus på hur återanvändning av material kan bidra till en mer miljövänlig framtid. Modeindustrin, som är en av de största förorenarna globalt, står inför stora utmaningar när det gäller att minska sin miljöpåverkan. Genom att undersöka denna bransch och dess effekter har respondenten fått en djupare förståelse för behovet av förändring och innovation. Genom skapandet av tre stilhelheter – "Dark Grace," "Blush Dream," och "White Fire" har respondenten inte bara demonstrerat sin kreativa förmåga, utan även visat på möjligheterna med att omvandla återvunnet material till vackra och unika kläder. Klänningarna är exempel på hur mode kan förenas med hållbarhet; varje plagg är en berättelse i sig, designad med omtanke för både estetik och miljö.

Fotograferingen av klänningarna i en hemmastudio har ytterligare förstärkt detta budskap. Genom att skapa en visuell presentation som kombinerar stil och medvetenhet, har respondenten lyckats fånga skönheten i hållbart mode. Denna metod visar hur kreativitet och hållbarhet kan gå hand i hand, vilket kan inspirera både konsumenter och andra att tänka mer kritiskt kring sina val. Inspirationsboken som skapats fungerar som en resurs för de som vill utforska hållbart mode, och den har potential att nå ut till en bred publik. Genom att framhäva klänningarnas unika karaktär och den kreativa processen bakom dem, kan inspirations boken bidra till en ökad medvetenhet om alternativ till snabb modekonsumtion och uppmuntra till en mer ansvarsfull inställning bland konsumenter.

I en tid där hållbarhet är en alltmer central fråga, visar respondenten att det är möjligt att skapa mode som inte bara är vackert utan också etiskt och miljömedvetet. Designen och namnen på klänningarna förmedlar en känsla av elegans och autenticitet, vilket ytterligare stärker deras attraktionskraft.

Sammanfattningsvis har detta examensarbete inte bara utforskat utmaningarna inom modeindustrin utan också presenterat en väg framåt. Genom att inspirera och engagera andra kan alla tillsammans skapa en mer hållbar framtid för mode och för vår planet.

Efter att respondenten har fördjupat sig i teorin om återanvända kläder och sedan gjort den praktiska delen av denna forskning, kom respondenten till följande resultat:

Second hand-konsumtion erbjuder ett konkret alternativ till nyproduktion och bidrar till att minska avfall och resursanvändning. Genom att återanvända kläder minskar behovet av nya

material vilket i sin tur minskar vattenförbrukning och kemikalieutsläpp kopplade till textiltillverkning. Dessutom bidrar second hand-marknaden till en ökad medvetenhet om mode och hållbarhet vilket kan påverka konsumenters beteenden positivt.

Att skapa klänningar av återanvänt material minskar behovet av nya råvaror vilket minskar den negativa miljöpåverkan kopplad till odling och produktion av nya fibrer. Det minskar också vattenförbrukningen och utsläppen av växthusgaser eftersom produktionen av nya tyger, särskilt syntetiska, är resurskrävande. Dessutom bidrar användning av återvunna material till att minska textilavfall eftersom det håller plagg i kretsloppet längre.

Genom att undersöka och presentera dessa aspekter har arbetet tydligt visat att både second hand-konsumtion och användning av återvunna material är viktiga steg mot en mer hållbar modeindustri.

Den skapade inspirationsboken och de designade klänningarna fungerar som praktiska exempel på hur mode kan vara både stiligt och miljövänligt, vilket kan inspirera andra att tänka kritiskt kring sina klädval och konsumtionsmönster.

Här är PDF-filen för Inspirations Boken

project.pdf-6.pdf

Slutligen, genom att aktivt delta i hela skapandeprocessen och engagera sig i frågorna kring hållbarhet, har respondenten understrukt vikten av att varje individ inom modebranschen kan göra skillnad. För att nå ett mer hållbart mode kultur krävs att alla tillsammans arbetar för att förändra våra konsumtionsmönster och stödjer initiativ som främjar återanvändning och medveten konsumtion.

8 Kritisk granskning

I detta kapitel granskar respondenten arbetet kritisk utifrån sin egen uppfattning och mening. Varje kapitel i examensarbete går igenom i tur och ordning och respondenten analyserar vad som har gått bra och vad som eventuellt kunde ha gjorts annorlunda.

Syftet med detta examensarbete var att undersöka hur användningen av återanvända material inom mode kan främja hållbar konsumtion och minska modeindustrins negativa påverkan på miljön. Genom att designa tre klänningar av återvunna material belyses både de miljömässiga fördelarna med att välja återanvända resurser och den kreativa potentialen inom hållbart mode. Syftet är att belysa de omfattande miljöutmaningarna inom modeindustrin och visa på behovet av innovativa lösningar för att minska dess påverkan på miljön. Fotograferingen genomfördes för att visa upp slutresultatet av klänningarna och inspirationsboken, med målet att inspirera branschfolk och andra intresserade av second hand-mode. Syftet med arbetet ger en tydlig bild av dess inriktning och tanken bakom projektet. Syftet kunde stärkas genom att förklara varför just dessa återvunna material valdes och hur de hjälper till att minska modeindustrins miljöpåverkan.

I den teoretiska bakgrunden presenteras de centrala teorierna för arbetet, vilket är avgörande för att förstå ämnet. De valda teorierna och källorna förklarar tydligt begrepp som hållbart mode och återanvändning. En positiv aspekt av detta kapitel är att teorierna har kopplats till resultatet, vilket bidrar till en bättre förståelse för varför hållbarhet är en viktig fråga. För att förbättra kapitlet skulle det vara bra att ge fler konkreta exempel på hur hållbarhet tillämpas inom modebranschen. Det skulle göra teorierna mer praktiska och lättare att relatera till för läsaren. En annan förbättring skulle vara att diskutera eventuella motargument till teorierna för att skapa en mer balanserad analys. De källor som används är både äldre och nyare. De nyare källorna ger aktuell information om hållbarhet, medan de äldre kanske inte fokuserar på de utmaningar som finns idag. De internationella källorna ger ett globalt perspektiv, men det är viktigt att komma ihåg att hållbarhet kan se olika ut beroende på var man är i världen. En fördjupning i praktiska exempel samt en diskussion om källornas relevans skulle göra arbetet ännu starkare.

I den tidigare forskningen om second hand-mode och hållbarhet har respondenten funnit relevanta studier och artiklar som stödjer ämnet. De valda källorna, både internationella, nya och äldre, ger en bra översikt över hur hållbarhet tillämpas inom modebranschen. De internationella källorna ger ett globalt perspektiv och visar hur hållbara trender sprider sig världen över. De nyare studierna belyser hur modebranschen arbetar med återanvändning

och cirkulär ekonomi idag, medan de äldre källorna ger en inblick i hur hållbarhet har utvecklats inom industrin över tid. Magisterstudier och andra djupare analyser bidrar till att stärka argumentationen genom att koppla teori till den praktiska delen av arbetet. Genom att kombinera olika typer av forskning läggs en bra grund för att förstå både de miljömässiga och sociala aspekterna av hållbarhet och second hand-mode. En förbättringspotential skulle vara att strukturera presentationen av källorna tydligare. Att gruppera forskningen efter olika teman hade sannolikt gjort det lättare för läsaren att följa argumentationen och se sambanden mellan de olika studierna. Det skulle också ha varit värdefullt att diskutera hur dessa studier relaterar till arbetet, vilket hade bidragit till en djupare förståelse för hur tidigare forskning kan stärka och informera den egna analysen

I metoderna valde respondenten kvalitativa metoder för att få en djupare förståelse av de kreativa processerna bakom kläddesign. Genom dokumentstudier och bildanalys fick respondenten perspektiv på hållbarhet och mode. Dokumentstudierna gav möjlighet att granska relevanta artiklar och andra källor för att förstå hur hållbarhets principer tillämpas i modebranschen. Bildanalysen användes för att undersöka och tolka fotografier, vilket hjälpte till att koppla samman teori och praktiken förbättring av metoden skulle kunna vara att inkludera fler källor inom bildanalys. Genom att analysera fler fotografier eller använda olika typer av visuella material hade analysen kunnat breddas och fördjupats ytterligare. Trots detta har de valda metoderna varit effektiva för att få en god förståelse för ämnet.

I resultatredovisningen och tolkningen har respondenten tydligt presenterat bilder på klänningarna "Dark Grace", "Blush Dream" och "White Fire", samt hur de representerar hållbar och kreativ design. Klänningarna fångas på ett sätt som visar både deras unika design och hållbarhetsaspekter. De känns både estetiskt tilltalande och meningsfulla. Strukturen på resultatet är tydlig, där varje klänning får ett eget avsnitt. Detta gör det enkelt för läsaren att följa och förstå de olika designidéerna och hållbarhetsaspekterna. För att förbättra resultatet skulle respondenten kunna jämföra de tre klänningarna mer direkt och visa hur de relaterar till varandra. Detta skulle ge läsaren en bättre helhetsbild. Texten är lättläst och begriplig, vilket gör det enkelt för alla, även de utan djup kunskap om mode eller hållbarhet, att förstå. För att göra det ännu tydligare skulle respondenten kunna använda fler skisser av klänningarna för att ge en visuell uppfattning om designen. Detta skulle hjälpa läsaren att bättre förstå de kreativa idéerna bakom plaggen. Resultatet visar att second hand-kläder minskar avfall och sparar resurser. Genom att återanvända material behövs inte nya råvaror, vilket minskar skadliga miljöpåverkan. Klänningarna "Dark Grace", "Blush Dream" och "White Fire" är exempel på hållbar design med återvunna material. Genom att skapa dessa

klänningar minskas vattenanvändning och utsläpp från produktion av nya tyger. För att ytterligare förbättra resultatet skulle respondenten kunna koppla djupare tillbaka till teorierna och forskningsfrågorna. Att tydligare visa hur klänningarna relaterar till tidigare forskning om hållbarhet skulle stärka resultatet. En mer detaljerad analys av varför vissa material valdes och hur de stödjer hållbarhetsmålen skulle också fördjupa tolkningen. Sammanfattningsvis är respondenten nöjd med resultatet, men ser möjligheter till förbättring genom att använda fler visuella element och ge en mer detaljerad diskussion om hur hållbarhet genomförs i praktiken. I arbetet har respondenten undersökt sambandet mellan mode och hållbarhet och hur återvunna material och second hand-kläder kan minska miljöpåverkan. Genom att skapa tre klänningar – "Dark Grace", "Blush Dream" och "White Fire" – har respondenten visat att mode kan vara både vackert och hållbart. Klänningarna är exempel på hur mode kan göras mer miljövänligt genom användning av återvunnet material och hållbara design principer.

9 Diskussion

Detta examensarbete har belyst sambandet mellan mode och hållbarhet genom en kreativ process där återanvända plagg och material har transformerats till stiliga kläder. Denna insikt är inte bara viktig för designers, utan även för konsumenter, modeföretag och samhälle i stort. Hållbarhet i modebranschen är en komplex fråga som berör många aktörer, och detta arbete kan fungera som en inspirationskälla att tänka kritiskt kring sina val och metoder. För att ytterligare främja hållbarhet inom modeindustrin har jag två specifika förbättringsförslag: Om jag skulle skriva examensarbetet på nytt, skulle jag inkludera intervjuer eller en enkät för att samla in data från både konsumenter och modeföretag. Detta skulle ge ett mer praktiskt perspektiv och konkretisera hur hållbarhet uppfattas och tillämpas i verkligheten. Genom att få direkt feedback från både målgruppen och branschaktörer skulle jag kunna stärka mina slutsatser och få en bättre förståelse för de utmaningar och möjligheter som finns i modeindustrin. En sådan undersökning skulle också göra arbetet mer relevant och aktuellt för dagens modekonsumenter. Modeföretag har en viktig roll att spela i att främja hållbarhet, både genom att utbilda sina anställda och kunder. Här har jag också viktiga förslag. Utbildning och medvetenhet: Modeföretag bör investera i utbildningsprogram för både sina anställda och kunder. Genom att öka medvetenheten om miljöpåverkan av modekonsumtion kan man skapa en mer informerad kundbas som värdesätter hållbara val. Event eller seminarier kan ge kunderna verktyg för att förstå fördelarna med second hand och återanvändning.

Cirkulär ekonomi: Företag kan implementera cirkulära affärsmodeller som uppmuntrar kunder att returnera använda plagg för återanvändning eller återvinning. Genom att skapa belöningar för kunder att delta i dessa program kan man minska avfall och öka medvetenheten om hållbara konsumtionsvanor. För framtida forskning skulle det vara intressant att titta på hur kultur och samhälle påverkar hur folk uppfattar second hand-köp. En studie som undersöker olika grupper, ålder eller bakgrund, kan ge bra insikter om hållbart mode. Dessutom skulle det vara spännande att jämföra olika länder med olika nivåer av medvetenhet om hållbarhet inom mode. Det kan avslöja viktiga mönster och tips på vad som fungerar bra. Detta arbete har visat att det är möjligt att kombinera kreativitet med hållbarhet i modevärlden. Genom att utnyttja återvunna material kan man skapa kläder som inte bara är vackra utan också miljövänliga. I en tid där klimatkrisen kräver omedelbara åtgärder, är det avgörande att vi alla, från konsumenter till företag, tar ansvar för våra val. Hållbarhet är inte bara en trend det är en livsstil som kan forma framtiden för modeindustrin. Låt oss tillsammans sträva efter att göra mer med mindre medel och sätta vår kreativitet i tjänst för planeten.

Källförteckning

Ahmed, M. (2023). *State of Fashion Report Archive (2017-2023)*. McKinsey's London office. Hämtad 28 oktober 2024 från <https://www.mckinsey.com>.

Allaire, C. (2024, februari 6). Ariana Grande's pink gown pays homage to her character in *Wicked*. *Vogue*. Hämtad 9 november 2024 från <https://www.vogue.com/article/ariana-grande-pink-gown-wicked>

Barthes, R. (2020). *Camera Lucida: Reflections on Photography*. Hämtad 7 juli 2024 från Google-kirjat.

Ben-David, A. (2023). *Nordic Business Alliance*. Hämtad 18 juni 2024 från *H.E. Annika Ben David, Ambassador of Sweden: For A Green And Prosperous EU Future. Cordmagazine*.

Berg, A., Granskog, A., Lee, L., & Magnus, K. (2020). *Fashion on Climate*. Hämtad 20 juni 2024 från *How the fashion industry can reduce its carbon footprint | McKinsey*.

Bolitho, R. (2023). *Från skräp till skatt: Europas resa till oändlig återvinningsbara textilier*. Hämtad 28 juni 2024 från *Euronews*.

- Bowen, G. A. (2009). *Document Analysis as a Qualitative Research Method*. Hämtad 29 oktober 2024 från PDF dokument.
- Creswell, J. W. (2013). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Hämtad 29 oktober 2024 från PDF dokument.
- Dahlblom, F., & Fjällender, M. (2024). *Svenska miljöinstitutet*. Hämtad 14 juni 2024 från Forskning och uppdrag för hållbar omställning - IVL.se.
- Dezdek, J. (2019). *Make Up Tutorial*. Hämtad 2024 från YouTube.
- Doheny, M. (2023). *Posing and Directing Models in Fashion Photography*. Hämtad 29 oktober 2024 från *The Art of Posing in Fashion Photography: A Comprehensive Guide*. Matt Doheny Photography | Commercial Advertising fashion photographer | Los Angeles.
- Europäische Kommission. (2018). *A European Strategy for Plastics in a Circular Economy*. Hämtad 27 oktober 2024 från Circabc.
- European Parliament. (2018). *The impact of textile production and waste on the environment*. Hämtad 22 juni 2024 från *European Parliament*.
- Freeman, M. (2012). *The Photographer's Eye: Composition and Design for Better Digital Photos*. Hämtad 30 oktober 2024 från Google Drive.
- Flusser, V. (2007). *Filozofija fotografije*. Hämtad 6 juli 2024 från https://monoskop.org/images/0/05/Flusser_Vilem_Filozofija_fotografije_2007.pdf
- Flick, U. (2018). *An Introduction to Qualitative Research*. Hämtad 25 oktober 2024 från *SAGE Publications Ltd*.
- Freeman, M. (2012). *The Photographer's Eye - Composition and Design for Better Digital Photos*. Hämtad 30 oktober 2024 från Google Drive.
- Glavas, M. (2023). *Vodič kako se odijevati kao dama i izgledati kao dama*. Hämtad 9 juni 2024 från *Suvremenazena.hr*.
- H&M Group. (2023). *Sustainability Report 2022*. Hämtad 26 oktober 2024 från *H&M Group*.
- Hajduk, T. (2024). *Tina Hajduk | Diva (vecernji.hr)*. Hämtad 23 maj 2024 från *Diva Vecernji hr list*.
- Jarov, J. (2018). *European Parliament*. Hämtad 25 juni 2024 från *European Parliament*.
- Kalkan, S. (2022). *Casopis industrija*. Hämtad 28 maj 2024 från *clanak/industrijski-i-tehnoloski*.
- Knezevic, B. (2024). *5 Modnih trendova 5 najvećih modnih trendova influencerski za 2024 godinu*. *Elle*.
- Leyman, J. (2022). *Hållbart mode*. Hämtad 23 mars 2023 från *Slow fashion och hållbart mode (johannaleymann.se)*.

McKinsey & Company. (2023). *Fashion on Climate: How the Fashion Industry Can Reduce Its Carbon Footprint*. Hämtad 20 juni 2024.

Müller, C. (2021). *Zahlen, Daten, Fakten zur Secondhand-Branche*. Hämtad 23 juni 2024 från *Zahlen, Daten, Fakten zur Secondhand-Branche - Christine Müller*.

Morley, J. C. (2021). *The Guardian*. Hämtad 22 juni 2024 från Jess Cartner-Morley | The Guardian.

Patagonia. (2023). *Worn Wear: The Best Thing You Can Do for the Planet*. Hämtad 26 oktober 2024 från *Clothing & Gear | Patagonia FI*.

Schrimer, T. (2024). *Secondhand und Vintage: Deutscher Modemarkt im Wandel*. Hämtad 24 maj 2024 från *Statista*.

Schulz, C. (2024). *Plastikfrei leben 100 Tipps & Tricks, um Plastikmüll zu vermeiden*. Hämtad 3 juli 2024 från *CareElite*.

Smith, J. (2021). *The Impact of Fast Fashion on the Environment*. *Journal of Sustainable Fashion*. Hämtad 27 oktober 2024 från (PDF) *The environmental price of fast fashion*.

Sundqvist, L. & Petterson, I. (2021). *Cirkulär ekonomi inom modebranschen*. Hämtad 2 juni 2024 från https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/68963/gupea_2077_68963_1.pdf?sequence=1.

Vainshtein, O. (2019). *Photography and the Body*. Hämtad 29 oktober 2024 från (PDF) *Photography and the Body | Olga Vainshtein - Academia.edu*.

Woodward, R. (2022). *Consumer Attitude Towards Buying and Selling Second Hand Clothing*. Hämtad 23 maj 2024 från *Semantic Scholar*.

Zuharova, N. (2021). *Sustainability Unwrapped Podcast*. Hämtad 17 juni 2024 från *Sustainability Unwrapped | Hanken*.